

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент
та страхування

на тему: "Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення"

Виконавець:

студентка ЦЗВФН
Нечитайло Розалія

_____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач
Домбровська Софія Олексіївна

_____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У складних умовах української економіки одним із найважливіших завдань будь-якого підприємства є оцінка та управління прибутковістю його діяльності. Практично будь-який напрямок бізнесу у наш час характеризується високим рівнем конкуренції. Для збереження своїх позицій та досягнення лідерства компанії змушені постійно розвиватись, освоювати нові технології, розширювати сфери діяльності. У подібних умовах періодично настає момент, коли керівництво компанії розуміє, що подальший розвиток неможливий без припливу інвестицій, залучення яких дає додаткові конкурентні переваги і найчастіше є найпотужнішим інструментом зростання.

Слід зазначити, що немає єдиної загальновизнаної методики, застосовуваної в оцінці рентабельності підприємств. Однак на практиці використовуються різні методичні рекомендації, групи фінансових показників, а також по-різному можуть бути розраховані величини деяких показників чи коефіцієнтів. Крім цього, існують відмінності у складі та структурі оцінюваних показників. Незмінним у всіх методичних рекомендацій щодо аналізу та оцінки рентабельності підприємства залишається одне – всі застосовувані методи ґрунтуються суто на співвідношенні отриманих результатів до понесених на них витрат. Іншими словами, відбувається зіставлення отриманого ефекту та витрат на його отримання.

Проведення підприємством фінансового аналізу, оцінки значень фінансових показників сприятиме ефективному розвитку підприємства на ринку, підвищенню його конкурентоспроможності, довіри з боку клієнтів та партнерів, а отже, незмінно призведе підприємство не лише до стабільного фінансового стану, а й до його підвищення в перспективі.

Непростим завданням для керівного складу підприємства є вибір фінансових показників, здатних реально відобразити ефективність діяльності. Вибір фінансових показників, які застосовуються в оцінці рентабельності має спиратися на середньострокове планування діяльності підприємства у перспективі, оскільки правильна оцінка діяльності підприємства сьогодні гарантує її успіх у майбутньому. Значення фінансових показників є свого роду індикаторами стану виробничого процесу на підприємстві, а їх аналіз дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, активів та капіталу, виявити негативні тенденції у діяльності підприємства та своєчасно вжити необхідних заходів для підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Проблемам управління рентабельністю та підвищення рівня рентабельності на підприємствах присвячені праці багатьох вітчизняних і закордонних вчених-економістів, серед яких можна відзначити: Н.М. Богацька, О.С. Брагіна, О.М. Вовк, Л.М. Духновська, П.Д. Каминський, А.С. Кучерява, О.С. Левіщенко, А.О. Мельник, К.Г. Міщенко, О.В. Насібова, С.Є. Николишин, Н.Л. Правдюк, С.О. Тульчинська, С.В. Шубіна, О.В. Ярмач та ін.

Мета роботи – на основі визначення теоретичних основ управління рентабельністю підприємства сформулювати рекомендації щодо підвищення рентабельності на підприємстві.

Для реалізації мети роботи поставлені для вирішення наступні **завдання**:

- визначити сутність і значення прибутку підприємства;
- навести підходи до визначення рентабельності підприємства;
- представити методи оцінювання рентабельності підприємства;
- охарактеризувати фінансово-економічний стан ТОВ "Київський БКК";
- проаналізувати формування прибутку ТОВ "Київський БКК";
- оцінити рентабельність ТОВ "Київський БКК";
- виявити вплив факторів на прибуток і рентабельність підприємства;
- сформулювати рекомендації щодо підвищення рентабельності на підприємстві.

Об'єкт дослідження – процес управління рентабельністю підприємства та напрямки його покращення.

Предмет дослідження – теоретичні та прикладні засади управління рентабельністю підприємства.

У роботі було використано наступні **методи**: групування, економічний аналіз, економіко-математичне моделювання, метод аналогії, наукова абстракція, порівняння, прогнозування, факторний метод, синтез, спостереження, узагальнення.

Інформаційна база роботи складається з наукових праць, статей та тез доповідей на міжнародних конференціях вітчизняних і закордонних вчених-економістів з дослідження проблем підвищення рівня рентабельності підприємств. У роботі аналіз та оцінка рентабельності було здійснено на основі фінансової звітності аналізованого підприємства.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні положення роботи представлено у збірнику тез доповідей VII Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету "Стабілізація фінансово-економічної системи України" (18-19 квітня 2023 року).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складена зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи – 81 сторінка, основний зміст роботи – 68 сторінок. У кваліфікаційній роботі представлено 10 таблиць, 9 рисунків та 3 додатки. Список використаних джерел складено з 37 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі "Теоретичні основи визначення рентабельності підприємства" досліджено теоретичні основи оцінки рентабельності підприємства, визначено сутність і значення прибутку підприємства,

представлено наукові підходи до визначення рентабельності підприємства, визначено методи оцінювання рентабельності підприємства.

В другому розділі роботи "Оцінювання рентабельності ТОВ "Київський БКК» здійснено аналіз фінансово–економічного стану підприємства ТОВ "Київський БКК», проведений аналіз формування прибутку ТОВ "Київський БКК», оцінено рентабельність ТОВ "Київський БКК».

У третьому розділі "Напрями збільшення рентабельності підприємства" виявлено фактори впливу на прибуток і рентабельність підприємства та сформульовані рекомендації щодо підвищення рентабельності на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Відповідно до результатів дослідження зробимо наступні висновки:

1. Прибуток є спонукальною силою економічної діяльності. Саме такий загальний характер прибутку є загальноприйнятним, оскільки в кожній країні потреба у створенні економічних надлишків, тобто у створенні прибутку шляхом ефективного та ефективного використання наявних ресурсів, має першочергове значення для прискорення темпів економічного зростання. Нині роль прибутку для розвитку економіки держави кардинально змінилася, що пов'язано з вдосконаленням ринкових методів управління підприємством. Ступінь задоволення потреб працівників підприємства, рівень його фінансового стану безпосередньо залежить від величини одержаного прибутку.

2. Продуктивна робота підприємств у сучасних умовах пов'язана із забезпеченням найкращого балансу між витратами та фінансовими результатами. Подібним чином компанії повинні шукати інструменти для ефективного управління отриманням доходу та його використанням. Прибуток слід спрямовувати на об'єкти, вартість яких зростатиме. Для цього необхідна розробка інструментів, які охоплюють залучені ресурси для підвищення продуктивності управління формуванням і використанням прибутку. Управління рентабельністю потребує розробки важелів, які відповідатимуть сучасним тенденціям виробничо-господарської діяльності підприємств. Їх застосування має охоплювати оптимізацію ресурсів для підвищення ефективності управління прибутком.

3. Економічний зміст показників рентабельності зводиться до прибутковості діяльності підприємства. У сукупності показники рентабельності відображають рівень ефективного використання всіх видів ресурсів – матеріальних, трудових, грошових і розраховуються як відношення прибутку до витрат, що вимірюються у відсотках. Аналіз показників рентабельності заснований на розрахунку самих показників рентабельності та оцінки впливу рентабельності продажів, ефективності використання

основного та оборотного капіталу, на зміну рентабельності підприємства в цілому.

4. Компанія "Київський БКК" – провідний національний виробник кондитерських виробів – тортів та тістечок. Сьогодні ТОВ "Київський БКК" виготовляє більше 20 тон кондитерських виробів в один день. Економічний стан підприємства визначається складом і розміщенням коштів, структурою джерел цих коштів, швидкістю обороту капіталу, здатністю підприємства своєчасно і в повному обсязі погашати свої борги, а також іншими факторами. У сучасній складній економічній ситуації оцінка становища компанії на ринку, а в ідеалі також фінансового стану партнерів і конкурентів не дозволить зробити багато помилок при прийнятті різних управлінських рішень.

5. На процес формування прибутку ТОВ "Київський БКК" впливає багато факторів, за 2020-2022 роки відстежується позитивна тенденція до збільшення валюти балансу. Основною причиною цього процесу є зростання обсягу величини власного капіталу. У свою чергу, розмір власного капіталу обґрунтований зростанням отриманим підприємством нерозподіленим прибутком, який протягом досліджуваного періоду має щорічний темп приросту $\approx 40\%$, що є дуже гарним результатом в складних сучасних умовах української економіки.

6. За 2020-2022 рр. ТОВ "Київський БКК" спроміглося забезпечити себе високими показниками дохідності. Фінансові результати ТОВ мають тренд до збільшення: у 2022 р. чистий фінансовий результат у формі прибутку зріс на 35,41% (що на 2% більше порівняно з 2020 роком). Це свідчить про фінансовий добробут компанії, попри воєнний стан в Україні.

7. Раціональне управління прибутковістю підприємства передбачає прийняття деяких адекватних стратегій, які можна визначити шляхом аналізу того, як проявляються явища в конкретному мікроекономічному середовищі. Елементи, які можуть втручатися для покращення продуктивності, мають великий вплив, а фактори, які негативно впливають на прибутковість, становлять певні резерви економічного зростання в майбутній діяльності. Використання різноманітних джерел для фінансування діяльності та збільшення боргу до певного рівня, який не впливає на фінансову автономію підприємства, є ще одним способом підвищення здатності активів генерувати прибуток.

8. На прибуток підприємства впливають такі важливі показники, як підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, поліпшення якості продукції та використання виробничих фондів. Прибуток є основним джерелом нарощування як основних фондів, так і оборотних коштів і дієвим інструментом, який стимулює підвищення продуктивності виробництва та зниження операційних витрат. Будь-яка стратегія збільшення прибутку повинна зосереджуватися на обох із наведених нижче речей: по-перше, досягнення вищої валової рентабельності на 1 ум. од. продажів шляхом підвищення ціни, по-друге, зниження змінних/постійних витрат бізнесу.

АНОТАЦІЯ

Нечитайло Розалія, "Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення",
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною
програмою
«Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2023 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процеси оцінювання та управління рентабельністю підприємства.

У роботі розглянуто теоретичні основи оцінки рентабельності підприємства, наведено підходи до визначення рентабельності підприємства.

Проаналізовано фінансово-економічний стан підприємства ТОВ "Київський БКК", здійснено оцінку його рентабельності.

Запропоновано напрямки вдосконалення системи управління та методів оцінювання рентабельності підприємства, виявлено резерви підвищення рівня рентабельності підприємства.

Ключові слова: рентабельність підприємства, прибуток, управління рентабельністю підприємства, методи оцінювання рентабельності підприємства.

ANNOTATION

Nechytailo Rozaliia, "Profitability of the enterprise and ways to increase it",
thesis for Bachelor degree in specialty «072 Finance, banking and insurance»
under the program «Finance, financial management and insurance»,
Odesa National Economic University
Odesa, 2023

The qualification of a bachelor's work consists of three divisions. The object of follow-up is the process of assessing and managing the profitability of a business.

At the roboti, the theoretical foundations for assessing the profitability of the business have been examined, and approaches have been made to the determination of the profitability of the business.

The financial and economic status of the enterprise of TOV "Kyiv BKK" was analyzed, and the assessment of its profitability was made.

Propionation was made to improve the management system and methods for assessing the profitability of the business, and the reserve for improving the profitability of the business was revealed.

Keywords: profitability of business, income, management of profitability of business, methods of evaluating the profitability of business.